

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОЛОГІЇ МОРЯ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Фінанси підприємств

Corporate Finance

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

тип дисципліни: обов'язкова

мова викладання: українська

Миколаїв - 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
« 04 » 12 2025 року- 21 с.

Розробники: Рогов Г.К., д. е. н. професор.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
к.е.н., доцент

Інна РУДЬ

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» розглянуто на засіданні кафедри фінансів

Протокол № 15 від « 02 » 12 2025 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор

Георгій РОГОВ

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» розглянуто методичною радою Факультету економіки і екології моря

Протокол № 1 від « 14 » 01 2026 р.

Голова к.е.н. доцент

Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 1 від « 28 » 01 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025 рік

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування.....	15
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	15
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	17
9. Засоби навчання	19
10. Рекомендовані джерела інформації.....	19

ВСТУП

Анотація

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин та євроінтеграційних процесів результати розвитку підприємства визначаються спроможністю корпоративного фінансового менеджменту адаптуватись до умов жорсткої конкуренції, нових фінансових ризиків і нестабільності зовнішнього середовища. У зв'язку з цим зростає попит на фахівців, здатних проводити діагностику фінансового стану підприємств, розробку і контроль фінансових планів, застосовувати сучасні форми фінансових розрахунків, вибирати оптимальні джерела фінансування та реалізовувати методи антикризового управління. Розв'язання цих спеціалізованих завдань та практичних проблем потребує спеціальних знань і компетентностей, які мають сформуватися в процесі вивчення дисципліни «Фінанси підприємств».

Ключові слова: фінансові розрахунки, грошові потоки, формування і розподілу прибутку, оцінка фінансового стану підприємств, кредитування, фінансове планування, оподаткування, фінансова санація.

Abstract

At the present stage of market relations development and European integration processes, the results of enterprise development are determined by the corporate financial management's ability to adapt to conditions of fierce competition, new financial risks, and an unstable environment. There is a growing demand for specialists trained to diagnose the financial condition of enterprises, develop and control financial plans, use modern forms of financial settlements, choose the best sources of funding, and implement crisis management methods. Solving these specialized tasks and practical problems requires special knowledge and competencies, which the discipline «Corporate finance» forms.

Key words: financial settlements, cash flows, income formation and distribution, assessment of the financial condition of enterprises, debts, financial planning, taxation, financial clean-up.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»	Обов’язкова	
Модулів - 2			
змістових модулів - 2		Рік підготовки	
		3-й	3-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»»	Семестр	
		6-й	6-й
		Лекції	
		30 год	16 год.
Індивідуальне науково-дослідне завдання Курсова робота		Практичні, семінарські	
		45 год	22 год.
		Самостійна робота	
Загальна кількість годин - 180		15 год.	52 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5; самостійної роботи студента - 5	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Індивідуальні завдання:	
		90 год	90 год
		Вид контролю: іспит	

2. Мета навчальної дисципліни

Мета – надання студентам базових знань з теорії та практики фінансових відносин суб'єктів господарювання.

Завдання - формування у студентів правильного розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин суб'єктів господарювання та застосування цих закономірностей у практиці фінансової роботи; з'ясування методів і джерел формування фінансових ресурсів підприємств; визначення сукупності заходів щодо забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти загальними і фаховими компетентностями.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Фахові компетентності:

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК12. Здатність використовувати базові знання і практичні навички в сфері міжнародних фінансових розрахунків.

СК13. Здатність до професійної діяльності у фінансових підрозділах підприємств морегосподарського комплексу і підприємств-експортерів, до самостійної праці на посадах, що потребують аналітичного підходу в нестандартних ситуаціях.

За підсумками вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- зміст та організацію фінансової роботи на підприємствах; організацію готівкових і безготівкових розрахунків підприємств; склад грошових надходжень підприємств, планування та розподіл виручки від реалізації продукції; формування і використання прибутку підприємств; основи системи оподаткування підприємств; методи визначення потреби в обігових коштах та контролю їх використання; сутність і види кредитування підприємств; фінансове забезпечення відтворення основних засобів підприємств; показники оцінки фінансового стану підприємств; методи фінансового планування; основи фінансової санації підприємств.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є дисципліни: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Бухгалтерський облік», «Фінансове моделювання» «Фінанси», «Гроші та кредит».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких результатів навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР24. Використовувати методи міжнародних фінансових розрахунків у фінансовій діяльності підприємств.

ПР25. Ураховувати в професійній діяльності особливості фінансів підприємств морегосподарського комплексу і підприємств-експортерів.

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе розраховувати та планувати грошові надходження; здійснювати розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, акредитивами, векселями; розраховувати прибуток і суми податків; визначати потреби підприємства в обігових коштах та ефективність їх використання; вибирати оптимальний вид кредиту та оптимальний метод розрахунку амортизаційних нарахувань; проводити комплексну оцінку фінансового стану підприємства; складати фінансовий план підприємства; розробляти заходи санації підприємства.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств

Тема 1. Основи фінансів підприємств.

[1]. стр. 7-13; [2]. стр. 9-22.

– Основи фінансів підприємств. Фінансовий механізм. Фінансова діяльність підприємства.

- – поняття й сутність фінансів підприємств, функції фінансів;
- – сфери фінансових відносин підприємств;
- – фінансові ресурси підприємства;
- – організаційно-правові форми функціонування підприємств;
- – зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах;
- – фінансовий механізм підприємства.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств.

[1]. стр. 14-31; [2]. стр. 23-51.

Порядок відкриття підприємством рахунків у банках. Готівково-грошові розрахунки. Розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки акредитивами і векселями. Розрахунки за надання факторингових послуг.

- – сутність грошових розрахунків підприємств;
- – принципи організації розрахунків;
- – порядок відкриття підприємствами рахунків у банках;
- – форми безготівкових розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, платіжними вимогами та чеками;
- – організація грошово-готівкових розрахунків;
- – розрахунково-платіжна дисципліна, економічні й фінансові санкції у системі грошових розрахунків і платежів;
- – розрахунки акредитивами;
- – використання акредитива у експортно-імпортних розрахунках;
- – вексельна форма розрахунків;
- – технологія факторингових операцій.

Тема 3. Грошові потоки підприємств.

[1]. стр. 32-39; [2]. стр. 52-83.

Грошові надходження від реалізації, надходження від фінансових інвестицій, надходження від здавання в оренду основних засобів, інші види надходжень.

- економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств;
- розрахунок та планування виручки;
- визначення моменту реалізації;
- розподіл виручки від реалізації продукції, формування валового й чистого доходу;
- грошові надходження від іншої реалізації;
- надходження від фінансових інвестицій;
- надходження коштів від здавання в оренду основних засобів;
- отримання фінансової допомоги, страхові відшкодування;
- грошові потоки.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку.

[1]. стр. 40-53; [2]. стр. 84-100.

Формування прибутку. Розподіл прибутку між державою і суб'єктами господарювання, використання чистого прибутку підприємства.

- прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства;
- прибуток від реалізації продукції та його формування;
- прибуток від реалізації інших активів, позареалізаційний прибуток;
- методи розрахунку прибутку;
- рентабельність підприємств;
- розподіл прибутку підприємства;
- використання чистого прибутку.

Тема 5. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві.

[1]. стр. 62-72; [2]. стр. 202-259.

Формування і використання оборотних коштів. Нормування оборотних коштів. Показники використання оборотних коштів.

- сутність оборотних коштів та їх організація;
- необхідність і способи визначення потреби в оборотних коштах;
- нормування оборотних коштів для створення виробничих запасів;
- нормування оборотних коштів у незавершеному виробництві і витратах майбутніх періодів;
- нормування оборотних коштів для створення запасів готової продукції;
- джерела формування оборотних коштів, власні, позичені й залучені оборотні кошти;
- показники стану і використання оборотних коштів.

Змістовий модуль 2. Сучасні аспекти функціонування фінансів підприємств

Тема 6. Кредитування підприємств.

[1]. стр. 83-94; [2]. стр. 266-308.

Форми кредитів. Принципи кредитування. Сутність кредитного договору. Його укладення і виконання.

- кругообіг коштів підприємств та необхідність залучення кредитів;
- класифікація кредитів, що надаються підприємствам, послуги кредитного характеру;
- принципи кредитування;
- небанківське кредитування підприємств;
- вибір оптимального виду кредиту
- сутність і порядок укладення кредитного договору;
- відповідальність сторін за порушення умов кредитного договору;
- оцінка кредитоспроможності підприємства;
- порядок погашення кредиту;

- позичковий процент, фактори, що на нього впливають, джерела сплати;
- факторинг.

Тема 7. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.

[1]. стр. 54-61; [2]. стр. 142-201.

Ефективність використання основних засобів. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань. Капітальні вкладення. Фінансове забезпечення ремонту основних засобів.

- склад і структура основних засобів підприємств;
- показники стану й ефективності використання основних засобів;
- відтворення основних засобів;
- знос і амортизація основних засобів;
- методи розрахунку амортизаційних відрахувань;
- сутність і склад капітальних вкладень;
- джерела і порядок фінансування капітальних вкладень;
- фінансування ремонту основних засобів.

Тема 8. Оцінка фінансового стану підприємства.

[1]. стр. 73-82; [2]. стр. 309-390;

Показники фінансового стану підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

- оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення;
- інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства;
- показники фінансового стану підприємства;
- оцінка ліквідності та платоспроможності;
- оцінка фінансової стійкості підприємства;
- комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 9. Фінансове планування на підприємствах.

[1]. стр. 95-105; [2]. стр. 391-456.

Зміст, завдання і методи фінансового планування. Фінансовий план як складова частина бізнес-плану. Оперативне фінансове планування.

- фінансова стратегія підприємств;
- зміст і завдання фінансового планування;
- методи фінансового планування;
- зміст і структура фінансового плану підприємства;
- порядок складання фінансового плану підприємства;
- зміст і значення оперативного фінансового плану.

Тема 10. Фінансова санація підприємств.

[1]. стр. 118-130; [2]. стр. 457-496.

Економічний зміст та порядок проведення фінансової санації підприємств, санаційний аудит. Фінансові джерела санації підприємств, економіко-правові аспекти санації та банкрутства підприємств.

- симптоми та фактори виникнення фінансової кризи на підприємстві;
- діагностика фінансової кризи на підприємстві;
- економічна сутність санації підприємств;
- порядок проведення санації підприємств;
- форми фінансової санації;
- санаційний контролінг;
- внутрішні джерела фінансової санації;
- санація балансу;
- санація із залученням коштів власників підприємства;

- участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника;
- фінансова участь персоналу в санації підприємств;
- державна фінансова підтримка санації підприємств;
- економіко-правові аспекти санації.

Модуль 2. Курсова робота.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств.										
Тема 1. Основи фінансів підприємств	5	2	2	–	1	6	1	1	–	4
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	18	6	8	–	4	15	4	4		7
Тема 3. Грошові потоки підприємств	7	2	4	–	1	8	1	2		5
Тема 4. Формування і розподіл прибутку	7	2	4	–	1	8	1	2	–	5
Тема 5. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві	8	2	4	–	2	8	1	2		5
Разом за змістовим модулем 1	45	14	22	–	9	45	8	11	–	26
Змістовий модуль 2. Сучасні аспекти функціонування фінансів підприємств										
Тема 6. Кредитування підприємств	14	6	6	–	2	13	3	3		7
Тема 7. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.	7	2	4	–	1	7	1	2	–	4
Тема 8. Оцінка фінансового стану підприємства	11	4	6	–	1	10	2	3		5
Тема 9. Фінансове планування на підприємствах	6	2	3	–	1	7	1	1	–	5
Тема 10. Фінансова санація підприємств	7	2	4	–	1	8	1	2	–	5
Разом за змістовим модулем 2	45	16	23	–	6	45	8	11	–	26
Модуль 2										
ІНДЗ (курсова робота)	90	–	–	–	90	90	–	–	–	90
Усього годин	180	30	45	–	105	180	16	22	–	142

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д	з
	Змістовний модуль 1.		
1.	Основи фінансів підприємств	2	1
2	Проведення розрахунків платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями та чеками. Організація розрахунків векселями. Організація розрахунків акредитивами (ділова гра).	8	4
3	Грошові потоки підприємств. Розрахунки виручки від реалізації продукції. Ситуаційне завдання.	4	2
4	Формування і розподіл прибутку. Розрахунки прибутку від реалізації продукції. Ситуаційне завдання.	4	2
5	Оборотні кошти. Визначення потреби в оборотних коштах. Ситуаційне завдання.	4	2
	Разом за модулем 1	22	11
	Змістовний модуль 2.		
6	Кредитування підприємств. Вибір методу кредитування.	6	3
7	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Вибір оптимальних методів нарахування амортизації. Ситуаційне завдання.	4	2
8	Оцінка фінансового стану підприємства. Ситуаційне завдання.	6	3
9	Фінансове планування на підприємствах. Ситуаційне завдання.	3	1
10	Фінансова санація підприємств. Складання плану санації. Аналіз економіко-правових аспектів санації та банкрутства підприємств.	4	12
	Разом за модулем 2	23	11
	Разом за курсом	45	22

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 1 год. / 1 лекцію;
- підготовка до практичних занять – 1 год/1 заняття;
- підготовка до контрольних заходів – (5-15) год. на 1 захід.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1.	Підготовка до лекцій	-	10
2.	Підготовка до практичних	10	10
3.	Підготовка домашньої контрольної роботи	-	17
4.	Виконання курсової роботи	90	90
5.	Підготовка екзамену	5	15
	Всього:	105	142

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д	з
1.	Основи фінансів підприємств. Опрацювання дискусійних питань суті і функцій фінансів в економічній літературі. Опрацювання структури фінансового механізму підприємства	1	4
2.	Організація грошових розрахунків підприємств . Вивчення Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті. Ознайомлення із законодавством, що регулює вексельний обіг (Женевські конвенції 1930 р., Закон України «Про обіг векселів в Україні»). Ознайомлення з правилами УСР №600 у редакції 2007р. Підготовка до проведення практичного заняття «Організація розрахунків акредитивами (ділова ситуація).	4	7
3.	Грошові потоки підприємств. Вивчення структури грошових надходжень. Опрацювання форми 3 офіційної фінансової звітності.	1	5
4.	Формування і розподіл прибутку. Опрацювання методів формування і розподілу прибутку. Опрацювання форми 2 офіційної фінансової звітності. Підготовка до модульного контролю.	1	5
5.	Оборотні кошти та їх організація на підприємстві. Вивчення методів визначення потреби в оборотних коштах. Опрацювання показників стану і використання оборотних коштів.	2	5
6.	Кредитування підприємств. Опрацювання методів вибору оптимального виду кредитування підприємства. Вивчення загальних положень оцінки кредитоспроможності підприємства згідно Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями.	2	7
7.	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Опрацювання методів розрахунку амортизаційних відрахувань. Вивчення джерел і порядку фінансування капітальних вкладень.	1	4
8.	Оцінка фінансового стану підприємства. Вивчення методів інтегральної оцінки фінансового стану підприємства згідно Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями.	1	5
9.	Фінансове планування на підприємствах. Опрацювання методів складання поточного та оперативного фінансових планів.	1	5
10.	Фінансова санація підприємств. Опрацювання форм і джерел фінансової санації підприємств. Підготовка до модульного контролю.	1	5
	Разом по курсу	15	52

Індивідуальне науково дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується здобувачем під керівництвом викладача у формі курсової роботи. ІНДЗ не входять до тижневого аудиторного навантаження здобувача. Викладач контролює виконання ІНДЗ на консультаціях.

Курсова робота являє собою один з елементів навчального процесу на спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», що дозволяє підготувати висококваліфікованих фінансистів, не тільки надати їм знань, а й привити науковість мислення, навчити уміння аналізувати.

Мета курсової роботи - закріпити та систематизувати теоретичні знання та вміння використовувати їх у практичній діяльності суб'єктів господарювання, а також залучити здобувачів вищої освіти до науково-дослідницької роботи.

Курсова робота містить вступ, основну частину, висновки, додатки (при необхідності) та список використаної літератури.

Теми курсових робіт вибираються, як правило, для суб'єктів господарювання певних видів економічної діяльності, а саме для підприємств виробничих галузей, сфери торгівлі та послуг, банківських установ, страхових компаній, інститутів спільного інвестування тощо.

При виконанні курсової роботи студенти повинні дотримуватись загальної структури науково-дослідницької роботи і обов'язково застосовувати загальні та специфічні методи дослідження тих чи інших об'єктів і процесів. При написанні курсової роботи слід орієнтуватися на її модульну побудову у відповідності до останніх вимог Міністерства освіти і науки України. Зміст основних модулів курсової роботи з дисципліни "Фінанси підприємств", їх оцінювання та терміни виконання зведені до таблиці:

Тематика курсових робіт охоплює всі ланки фінансової системи та елементи фінансового механізму і може розкриватися як на конкретних прикладах, так і на матеріалах державної статистики. В окремих випадках при умові узгодження з викладачем тема курсової роботи може бути змінена.

Оптимальним обсягом роботи є 30...40 сторінок тексту. На високу оцінку заслуговуватимуть ті курсові роботи, які мають інноваційний характер, науково обґрунтовані та практично направлені.

Теми курсових робіт

1. Створення фінансового механізму підприємства.
2. Планування виручки від реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг.
3. Планування прибутку підприємства.
4. Розподіл і використання прибутку підприємства.
5. Оптимізація платіжних умов зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
6. Вибір методів фінансових розрахунків підприємства за своїми зобов'язаннями.
7. Розробка та використання механізму факторингових операцій.
8. Організація фінансового лізингу.
9. Методи забезпечення надійності фінансових розрахунків між підприємствами.
10. Вирішення фінансових завдань за допомогою вексельних розрахунків.
11. Вибір оптимальних методів нарахування амортизації.
12. Методологія вибору джерел фінансування відтворення основних засобів підприємства.
13. Оптимізація оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
14. Діяльність фінансової служби підприємства-експортера щодо прискорення відшкодування ПДВ.
15. Удосконалення системи оподаткування підприємств.
16. Шляхи прискорення обертання оборотних коштів підприємства.
17. Методи визначення потреби в оборотних коштах.
18. Причини та шляхи подолання дефіциту оборотних коштів підприємства.
19. Шляхи зменшення вартості залучення позичкового капіталу.
20. Діяльність фінансової служби підприємства щодо отримання банківського кредиту.
21. Методологія оцінки кредитоспроможності позичальника.

22. Аналіз практики комерційного кредитування підприємств.
23. Аналіз практики кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.
24. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.
25. Прогнозування ймовірності банкрутства підприємства.
26. Розробка фінансової стратегії підприємства.
27. Організація фінансового планування на підприємстві.
28. Санаційний аудит.
29. Вибір форм фінансової санації.
30. Управління дебіторською заборгованістю
31. Управління формуванням фінансової структури капіталу підприємства.

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

- Методи навчання:

- лекція,
- ілюстрування,
- практична робота,
- ділова гра,
- робота з літературою,
- пояснення, дискусія, диспут, фронтальні опитування, контрольні тестові роботи програмованого типу, контрольні роботи.

Засобами діагностики і методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- усні відповіді;
- виконання практичних завдань;
- стандартизовані тести;
- ділові ігри;
- модульні контрольні роботи (денна форма навчання) та контрольна робота (заочна форма навчання);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки екзамену. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 81 бала. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Заключний іспит в загальній системі оцінок складає 20 балів. Право здавати заключний екзамен дається студенту, який з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

**Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів
та їх оцінювання**

Кількість балів	Критерії оцінювання під час поточного контролю
4	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, практичне завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень
3	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, практичне завдання виконано повністю і вчасно, але містить несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо)
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, містить математичні неузгодження. практичне завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, математичний апарат не використовується, практичне завдання виконано частково та містить суттєві помилки розрахункового та методичного характеру
0	Студент не дає відповіді, практичне завдання не виконано

Поточний модульний контроль у формі тестування

% вірних відповідей	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
Бал (денне відділення)	20	18	16	14	11	9	7	5	3	1	0

Підсумковий контроль (екзамен)

Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань та практичного завдання (задача). За кожне питання здобувач отримує максимально 5 балів.

	Критерії оцінювання на заключному іспиті	
	Теоретичне питання	Практичне завдання (задача)
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.	Практичне завдання виконано правильно, без зауважень
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.	Практичне завдання виконано повністю, але містить несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо)
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.	Практичне завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці
2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, використовується невірна термінологія.	Практичне завдання виконано частково та містить суттєві помилки розрахункового та методичного характеру
0	Здобувач не дає відповіді.	Практичне завдання не виконано

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Бали	Вид роботи	Бали
ЗМ1	Тема 1	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	Тема 2	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	Тема 3	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	Тема 4	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	Тема 5	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	ПМК	Тест	20		
ЗМ2	Тема 6	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	Тема 7	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	Тема 8	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	Тема 9	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	Тема 10	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	ПМК	Тест	20	Контрольна робота	40
Підсумковий контроль		Екзамен	20	Екзамен	20
Сума балів			100		100

Заохочувальні бали:

стаття у фаховому виданні+ 20 балів;

участь у конференції (тези доповідей конференції).....+ 10 балів.

Критерії оцінювання результатів виконання курсової роботи

Параметри оцінювання	Бали	Критерії
Пояснювальна записка	40	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання математичних методів; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання курсової роботи.
	35	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання математичних методів; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.

	30	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.
	15	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
	5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер.
Ілюстра- тивна частина	20	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог що висуваються.
	15	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями.
	10	Ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість.
	5	Ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали.
Захист роботи	40	Доповідь логічно побудована, студент чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.
	35	Студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює.
	30	Студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання.
	25	Студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи.
	20	Студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи.
	15	Студент невпорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання.
	10	Студент демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії, та належно обґрунтувати положення роботи.
	5	Студент невпорядковано викладає основні результати

		дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію.
--	--	---

Загальний підсумок оцінювання курсової роботи, балів

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 40	до 20	до 40	До 100

9. Засоби навчання

Навчальний процес потребує використання:

- мультимедіа, відео- і звуковідтворювальної, проєкційної апаратури (проектори, екрани, смартдошки тощо);
- комп'ютерів, комп'ютерних систем та мереж;
- програмного забезпечення (для підтримки дистанційного навчання та ін.);
- власних мобільних пристроїв (смартфони, планшети, ноутбуки, тощо);
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

Рекомендуються також екскурсії на підприємства.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Рогов Г. К., Зінченко А. І., Пашенко О. В. Практикум з фінансів підприємств: навчальний посібник. – Миколаїв: НУК, 2020. – 152 с.
2. Фінанси підприємств: підручник / [Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. Проф. А.М. Поддєрьогін. – Восьме вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 519 с.
3. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
4. Brealey R. A., Myers S. C., Allen F. Principles of Corporate Finance. 13th Edition. New York: The McGraw–Hill Education, 2019. 992 p. ISBN13: 978-1260013900
5. Gitman L. J. Principles of managerial finance. 15th Edition / L. J. Gitman, Ch. J. Zutter. – Pearson, 2018. – 944 p. ISBN: 9780134476315

Допоміжна

6. INCOTERMS 2020. International Chamber of Commerce Terms 2020. URL: https://vtrade.uaberries.com/storage/app/public/Incoterms_2020.pdf
7. Uniform Customs and Practice for Documentary Credits, 2007 Revision, ICC Publication No. 600 (UCP 600) URL : <http://static.elmercurio.cl/Documentos/Campo/2011/09/06/2011090611422.pdf>
8. Конвенція, якою запроваджено Уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі. Офіційний вісник України . 2013 р., № 31, стор. 368, стаття 1117, код акту 66851/2013.
9. Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003. Голос України від 14.03.2003 № 49. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

10. Податковий кодекс України. № 2755 - VI від 2.12. 2010 р. Голос України від 04.12.2010 № 229, / № 229-230 / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
11. Цивільний кодекс України. № 435-IV від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
12. Кодекс України з процедур банкрутства. № 2597-VIII від 18.10.2018. Голос України від 20.04.2019 № 77. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
13. Закон України «Про акціонерні товариства» №2465-IX від 27.07.2022р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 18-19, ст.81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
14. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.18р. Відомості Верховної Ради України від 30.03.2018 — 2018 р., № 13, стор. 5, стаття 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
15. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14#Text>
16. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : постанова Правління НБУ від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>
17. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами : постанова Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 514 у редакції Постанови правління НБУ від 11.04.2018 р. №38 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-03#Text>
18. Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті : постанова Кабінету міністрів України та національного банку України від 21.06.1995р. №444. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/444-95-%D0%BF>
19. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України : постанова Правління НБУ від 16.12.2002 р. № 508. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0174-03>
20. Про затвердження Положення про вимоги до стандартної (типової) форми виготовлення вексельних бланків : Рішення НКЦПФР від 03.09.2013 р. №1681. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1639-13>
21. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: постанова Правління НБУ від 30.06.2016 р. №351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>
22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом від 27 квітня 2000 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
24. Brigham E. F. Financial management theory and practice / Brigham E. F. – Cengage Learning, 16 е. 2019. – 1216 р. URL: <http://www.google.com.ua/books?id=wLix9OceP3MC&dq=Brigham+Dividend+Policy&lr=&hl=uk&sitesec=reviews>

Інформаційні ресурси в інтернет

25. Законодавство України. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://www/zakon4.rada.gov.ua/laws>

26. Державна служба статистики України. URL: Режим доступу:
<http://www.ukrstat.gov.ua>.
27. Загальнодоступна інформаційна база даних НКЦПФР.[URL:
<http://www.stockmarket.gov.ua/>.